

Sygn. akt III AUa 661/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Szczecinie

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 lipca 2014 r. sygn. akt VII U 1876/13

oddala apelację.

SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 661/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.08.2013 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku z 18.03.2013 odmówił J. O. prawa do emerytury uzasadniając, że wnioskodawca przedłożył dokumenty potwierdzające okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 13 lat, 6 miesięcy i 5 dni, zamiast 20 lat wymaganych ustawą. Organ rentowy odmówił uwzględnienia do stażu pracy okresu 1.08.1979/ 29.02 z powodu nie opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne. Do stażu pracy nie zaliczono także zatrudnienia w Nadleśnictwie W. od 4.10.1972, ponieważ jedynym dowodem zapis w legitymacji ubezpieczeniowej stwierdzający jedynie początek zatrudnienia, jak również nie zaliczono okresu pracy w Zakładzie (...) w I. od 16.05.1966 do 24.10. 1968 z uwagi na brak świadectwa pracy i brak możliwości potwierdzenia tego okresu, gdyż pracodawca rozliczał się na deklaracjach bezimiennych. Odnosząc się do zeznań

świadków dot. zatrudnienia w Wytwórni (...) w S. od 15.04.1962 do 26.03.1966 wskazano, że brak informacji o zgłoszeniu wnioskodawcy do ubezpieczenia społecznego i nie ma dokumentów potwierdzających zatrudnienie.

J. O. złożył odwołanie od decyzji i wyjaśnił, że w legitymacji ubezpieczeniowej brak jest informacji o dacie zwolnienia z Nadleśnictwa W., ponieważ za porozumieniem stron przeszedł do Nadleśnictwa B.; w Zakładzie (...) w I. pracował przymusowo, odbywając karę pozbawienia wolności, na dowód czego przedłożył zaświadczenie o ukończeniu kursu BHP z 30.11.1967; zatrudnienie w Wytwórni (...) potwierdzają świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 10.07.2014 oddalił odwołanie oraz orzekł zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu

Sąd Okręgowy ustalił, że J. O., ur. (...), w latach sześćdziesiątych doraźnie pracował na rzecz I. K. prowadzącego Wytwórnię (...) w S.; nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego. Pod koniec lat sześćdziesiątych został osadzony w Zakładzie Karnym w I., tam uczestniczył w kursie BHP pierwszego stopnia trwającym od 2.11.1967 do 30.11.1967. Brak dokumentów dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w I. Przy Zakładzie Karnym znajdował się Zakład (...) w I., który w okresie 16.05.1966/ 24.10.1968 rozliczał się na deklaracjach bezimiennych. W okresie 1.10.1972/ 15.11.1973 był zatrudniony w Nadleśnictwie W. w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uznał ogółem 13 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych i dodatkowo uwzględnił do stażu pracy okres zatrudnienia 1.10.1972/ 15.11.1973; łączny okres ubezpieczenia - 14 lat, 7 miesięcy i 20 dni.

Sąd okręgowy rozstrzygnął sprawę na podstawie art. 27, art. 6 ust. 2 pkt 4 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Ostatecznie sporna pozostała okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego w Wytwórni (...) w S. w okresie 15.04.1962/ 26.03.1966 oraz w Zakładzie (...) w I. od 16.05.1966 do 24.10.1968. Sąd okręgowy rozważył, że dokumentacja z lat sześćdziesiątych dotycząca osadzenia J. O. w Zakładzie Karnym w I. została zniszczona po upływie 20 lat od daty zwolnienia. Jedynym dokumentem na okoliczność zatrudnienia było zaświadczenie o uczestnictwie w kursie BHP pierwszego stopnia, jednak zdaniem sądu okręgowego dokument ten był niewystarczający do zaliczenia spornego okresu do stażu pracy, ponieważ zaświadczenie pochodzi z listopada 1967, zatem nie można było przyjąć, że stosunek pracy powoła istniał od wskazywanej przez niego daty, czyli 16.05.1966 r. Sąd zauważył, że nawet J. O. nie był w stanie precyzyjnie wskazać dat osadzenia w Zakładzie Karnym.

Odnosząc się do drugiego spornego okresu, 15.04.1962/ 26.03.1966 sąd okręgowy stwierdził, że brak jakiejkolwiek dokumentacji; dopuścił dowód z przesłuchania świadków wskazanych przez wnioskodawcę, tj. W. K. i B. O., przesłuchał nadto samego ubezpieczonego, jednak żaden ze świadków nie potrafił podać, w jakich konkretnie datach ubezpieczony wykonywał pewne prace na rzecz I. K., świadkowie nie umieli wyjaśnić jaki stosunek prawny łączył I. K. z powodem. Ostatecznie sąd okręgowy uznał, że zeznania świadków były niemiernodajne, tak też ocenił dowód z przesłuchania strony. Sąd nadmienił również, że w roku 1962 J. O. miał 14 lat, przepisy pozwalają natomiast doliczać do stażu pracy pracę wykonywaną po ukończeniu 15 roku życia. W związku z czym, nawet przy przyjęciu, że powoła łączył z I. K. stosunek pracy, to okres zatrudnienia powoła po ukończeniu 15 lat wraz z okresem uwzględnionym już przez organ rentowy, i tak nie dawałyby łącznie 20 lat.

Sąd Okręgowy ostatecznie uznał, że ubezpieczony osiągnął wprawdzie wiek emerytalny, jednakże legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym stanowiącym łącznie 14 lat, 7 miesięcy i 20 dni, zamiast wymaganych ustawą 20 lat lub odpowiednio 25 lat, zatem nie spełnia wszystkich warunków niezbędnych do przyznania emerytury.

J. O. zaskarżył wyrok w punkcie 1. zarzucając: - naruszenie przepisów prawa procesowego przez niewłaściwe zastosowanie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. skutkujące oddaleniem odwołania w sytuacji istnienia podstaw do jego uwzględnienia, - naruszenie przepisów prawa procesowego przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a przez to naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego; - mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę poprzez ustalenie,

że ubezpieczony nie pracował w Wytwórni (...) w S. oraz Zakładzie (...) w I. w okresach przez niego wskazanych we wniosku o emeryturę. Apelujący wniósł o zmianę wyroku w części, co do pkt 1 i uwzględnienie odwołania przez przyznanie prawa do emerytury, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie sądu apelacyjnego, sąd I instancji przeprowadził rzetelne postępowanie dowodowe wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, zaś oceny materiału dowodowego dokonał z poszanowaniem normy art. 233 § 1 kpc. W konsekwencji prawidłowo zastosował prawo materialne. Sąd apelacyjny w całości podziela ustalenia i ocenę prawną sądu okręgowego, nie widząc potrzeby powtarzania, ani też uzupełniania dowodów. Zarzuty skierowane przeciwko ustaleniu, że ubezpieczony nie posiada wymaganego okresu 20 lat zatrudnienia, w ocenie sądu apelacyjnego były zbyt ogólnikowe, a tym samym nieuzasadnione i stanowiły jedynie polemikę z prawidłową oceną zgromadzonego materiału dowodowego. J. O. wywiódł żądanie z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i w postępowaniu sądowym ostatecznie zmierzał do udowodnienia, że legitymuje się wymaganym 20 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, przy czym przesądzającą w tej mierze była konieczność udowodnienia okresów pracy ubezpieczonego w Wytwórni (...) w S. oraz Zakładzie (...) w I.. Sąd apelacyjny jednak podkreśla, że nie można poprzestać na uprawdopodobnieniu przesłanek prawa do emerytury; spełnienie warunków musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Tymczasem okres pracy ubezpieczonego w Zakładzie (...) w I., tak jak i zatrudnienie w Wytwórni (...), nie zostały poparte żadnymi dokumentami. Zaświadczenie o ukończeniu kursu BHP, którego znaczenie skarżący eksponuje, nie przesądza o czasie i formie zatrudnienia, co za tym idzie nie udowadnia, że w spornym okresie odprowadzono składki na ubezpieczenie apelującego. Prawidłowo przy tym zauważył sąd okręgowy, że już okres osadzenia w Zakładzie Karnym w I. jest wątpliwy, bowiem miejsca w których ubezpieczony przebywał zmieniały się. Natomiast odnośnie zatrudnienia w Wytwórni (...), ubezpieczony nie dysponując żadną dokumentacją pracowniczą, zmierzał do udowodnienia zatrudnienia w powołanym zakładzie w oparciu o zeznania świadków. Sąd apelacyjny, dzieląc powołaną przez sąd okręgowy linię orzeczniczą Sądu Najwyższego uznał, że nie można było, tylko w oparciu o zeznania świadków i ubezpieczonego - bez jakiegokolwiek potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej - dokonać stanowczych i jednoznacznych wyliczeń w kwestii ustalenia okresów składkowych i nieskładkowych J. O.. Oczywiście jest, że z natury pamięć ludzka jest ułomna, zwłaszcza na przestrzeni długiego okresu. W tym zakresie sąd I instancji prawidłowo nie uznał przedstawionych dowodów za miarodajne i bardzo skrupulatnie, konkretnymi okolicznościami uzasadnił przyjętą ocenę. Sąd I instancji w szczególności trafnie zaakcentował, że nie tylko świadkowie, ale i ubezpieczony mieli trudności w sprecyzowaniu okresu zatrudnienia u I. K. – okres wskazany w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych oraz w odwołaniu od zaskarżonej decyzji różniły się od tego, który wnioskodawca podał w trakcie przesłuchania przed sądem I Instancji. Nadto sąd I instancji trafnie dostrzegł, że nawet przy przyjęciu, że ubezpieczonego łączył z I. K. stosunek pracy, to okres zatrudnienia po ukończeniu 15 lat wraz z okresem uwzględnionym już przez organ rentowy i tak nie dają łącznie 20 lat.

Zgodnie z przedstawionymi motywami sąd apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego.

del. SSO Gabriela SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

Horodnicka-Stelmaszczuk